
Asianro 228/00.00.00.00/2021

§ 406**Ulkovaalimainonnasta perittävien maksujen määrääminen**

Hallintopäällikkö Anne Rantala:

Kaupungit ovat perinteisesti tarjonneet puolueille ja valitsijayhdistyksille mahdollisuuden ehdokasjulistaiden esillepanoon niille varatuissa telineissä. Kunnilla ei kuitenkaan ole lakisääteistä velvollisuutta vaalimainonnan järjestämiseen Vaalimainospaikkojen ylläpito ja maksullisuus vaihtelevat kunnittain.

Raision kaupunginhallitus päätti 1.2.2021 § 31 seuraavassa esitetyn menettelytavan koskien vaalimainosten keskitettyä kiinnittämistä alkaen kuntavaaleista 2021 aina kulloistenkin vaalien aikataulua noudattaen.

Raision kaupungin menettely vaalimainosten kiinnittämisessä

Keväällä 2021 toimitettavista kuntavaaleista lukien on noudatettu menettelytapaa, jossa kaupungin kunnallistekniset palvelut pystyttävät vaalimainostelineet ja kiinnittävät vaalimainosjulisteet telineissä oleviin mainospaikoihin ehdokaslistojen yhdistelmän määräämässä järjestyksessä.

Telineet sijoitetaan liitteenä olevan suunnitelman mukaan turvallisuus ja esteetön näkyvyys liikennealueella huomioon ottaen paikkoihin, joissa liikkuu mahdollisimman suuri määrä äänioikeutettuja. Sijoituspaikoissa on myös pyritty vaalimainostelineiden molempien puolien mahdollisimman hyvään näkyvyyteen.

Vaalimainostelineissä olevien ruutujen määrä / sijoituspaikka määräytyy siten, että jokainen ehdokkaita asettava ryhmä saa vähintään yhden mainospaikan jokaisesta telineiden sijoituspaikasta. Mainosruudut alkavat mainostelinepaikasta 1, jonka täytyttyä vaalimainosten sijoittelu jatkuu mainostelinepaikkaan 2 jne. Mainostelinepaikassa 13 mainosruutujen määrä tasataan siten, että jokaisella ehdokkaita asettaneella ryhmällä on yhteensä yhtä monta mainosruutua. Edellä mainittu menettely noudattaa Kuntaliiton ohjeistusta ja on tasapuolinen mainostajia kohtaan.

Ehdokkaita asettaneita ryhmiä tiedotetaan ja ohjeistetaan ehdokasasettelun vahvistamisen jälkeen. Työn sujuvuuden takaamiseksi annettavat määräajat esim. mainosten toimittamiseksi kaupungille ovat ehdottomia. Kaupungin kunnallistekniset palvelut ottavat mainokset vastaan etukäteen ilmoitettavana ajankohtana, kiinnittävät mainokset telineisiin, pystyttävät vaalimainostelineet ja hävittävät telineissä olleet ja muut kaupungille toimitetut vaalimainokset vaalien tuloksen tultua lainvoimaiseksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi 1.2.2021 § 31 vaalimainostelineiden liitteessä mainitut sijoituspaikat ja totesi, että vaalimainosten kiinnittäminen on edelleen

kielletty koko kaupungin alueella kaupungin omistamilla ja hallitsevilla kiinteistöillä ja katualueilla muualla kuin kaupungin pystyttämässä vaalimainostelaineissa kaupunginhallituksen 14.2.2011 § 93 päätöksen mukaisesti.

Vaalimainosten kiinnittämisestä perittävät maksut

Kunnallinen vaalimainontakäytäntö on perustunut kuntien keskusjärjestöjen suositukseen ja sitä on noudatettu 1970-luvulta lähtien. Perusteena suositukselle on aikanaan ollut vaalimainonnan yhdenmukaistamisen tarve, kaupunki- ja maisemakuvalliset syyt sekä ympäristön siisteys. Kunnallisesta vaalimainonnasta on muodostunut perinne, jolla voidaan katsoa olevan edelleen tiedotusarvoa. Kansalaiset ovat tottuneet siihen, että vaalien yhteydessä käytetään tällaista mainontaa. Kunnalliseen vaalimainontaan liittyvät laillisuuskyymykset koskevat yleensä yhdenvertaisuusperiaatteen noudattamista eli tasa-
puolisuutta mainospaikkojen jaossa.

Vaalien ulkomainonnan järjestäminen kunnan hallinnassa ja määräämisvallassa olevilla alueilla ei ole lakisääteistä toimintaa ja on kunnan vapaasti järjestettävissä. Kukin kunta ratkaisee paikallisista lähtökohdista vaalimainospaikkojen maksullisuuden. Maksullisuuteen vaikuttaa kustannusten suuruus, aiemmin omaksuttu käytäntö ja sen sujuvuus, palvelun taso, mainoskehikkojen laatu, kuka huolehtii vaalimainoskehikkojen pystytyksestä ja purkamisesta jne.

Olennaista on, että

- kaikki ehdokkaita asettaneet ryhmät voivat varata saman määrän mainospaikkoja,
- jos maksuja peritään, maksuilla katetaan määritellyt kunnalle aiheutuvat kustannukset ja
- maksut ovat saman suuruiset kaikille mainospaikkoja varanneille ryhmille.

Kaupunginhallitus päätti 1.2.2021 § 31, että vaalimainosten keskitetystä kiinnittämisestä peritään kuntavaalien 2021 jälkeen toimitettavissa vaaleissa ehdokkailta asettaneilta ryhmiltä kaupungille aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu, jonka suuruudesta päätetään kuntavaalien 2021 jälkeen.

Kevään 2021 kuntavaalien aikana vaalimainostyöryhmän piti pitää kirjaa työhön käytetystä ajasta ja tehdä vaalien jälkeen asiassa tarkempi kustannuslaskenta. Syntyneiden kustannusten perusteella kaupunginhallitus päättää ulkomainontaan osallistuvilta ryhmiltä perittäväksi tulevan maksun.

Kunnallistekniset palvelut järjestivät ja hoitivat kuntavaaleissa mainosten vastaanoton, kiinnittämisen telineisiin, mainostelaineiden pystyttämisen, vaalimainosten ja -telineiden poistamisen sekä telineissä olleiden ja kaupungille toimitettujen vaalimainosten hävittämisen. Vaalimainokset kiinnitettiin telineisiin ennen niiden pystyttämistä.

Kunnallisteknisten palvelujen seurannan mukaisesti vaalimainostelineiden pystyttämiseen ja vaalimainosten kiinnittämiseen osallistui 3 henkilöä. Työn suorittaminen vaati kolme päivää, joista kertyi yhteensä 72 työtuntia. Työn suorittamiseen tarvittiin kuorma-auto nosturilla. Kustannusseurannan mukaisesti vaalien ulkomainosten pystyttämisestä- ja kiinnittämisestä aiheutui kaupungille 6.319 euron kustannus.

Tulevissa vaaleissa vaalimainokset tarkastetaan päivittäin maanantaista lauantaihin. Tarkastuksen yhteydessä rikkoutuneiden ja turmeltuneiden mainosten tilalle vaihdetaan uudet mainokset. Vaalien jälkeen vaalimainostelineet poistetaan ja vaalimainokset hävitetään. Vaalimainosten tarkastuksen, poiston ja hävittämisen kustannuksiksi arvioidaan n.2.200 euroa.

Maksujen määrittämisessä tulee noudattaa periaatetta, että maksuilla kateetaan määritellyt kaupungille aiheutuvat kustannukset ja maksu on saman suuruisen kaikille mainospaikkoja varanneille ryhmille.

Ulkomainonnasta kaupungille aiheutuvaksi kustannukseksi voidaan arvioida n. 8.500 euroa, joka jaetaan tasan aina kulloinkin järjestettävissä vaaleissa mainospaikkoja varanneiden ryhmien kesken. Kaikki ehdokkaita asettaneet ryhmät voivat varata saman määrän mainospaikkoja.

Mainospaikkoja varanneiden ryhmien määrät vaihtelevat vaaleittain. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ehdokkaita asettavia ryhmiä oli 19. Kuntavaaleissa 2021 mainospaikkoja Raisiossa varasi 9 ryhmää. Näin ollen ulkomainonnasta aiheutuva kustannus per ryhmä tulee vaihtelemaan eri vaaleissa. Esimerkiksi eduskuntavaalien ryhmien määrällä laskettuna maksu olisi ollut 447 euroa ja kuntavaalien mainospaikkoja varanneiden ryhmien määrällä laskettuna 944 euroa.

Kaupungille aiheutuvia kustannuksia tarkastellaan valtuustokausittain siten, että vaalimainostyöryhmä seuraa kustannuksia valtuustokauden lopussa pidettävissä kuntavaaleissa. Kaupunginhallitus päättää valtuustokaudella vaalien ulkomainonnasta perittävistä maksuista viimeistään ennen kyseisen valtuustokauden aikana järjestettäviä ensimmäisiä vaaleja.

Aluevaalien 2022 ulkomainonta

Ehdokkaita asettaneita ryhmiä tiedotetaan ja ohjeistetaan vaalimainosten kiinnittämistä koskevasta toimintatavasta ehdokasasettelun vahvistamisen jälkeen. Aluevaalilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän 23.12.2021. Aiemmissa vaaleissa vaalimainostelineet on asetettu paikoilleen viikkoa ennen ennakoäänestyksen alkamista. Aluevaalien ennakoäänestys alkaa 12.1.2022, joten vaalimainokset tulisi olla paikoillaan 5.1.2022.

Kaupungin kunnallistekniset palvelut ottavat mainokset vastaan 3.1.2022 klo 8.00 -12.00 Karhutien varikolla, kiinnittävät mainokset telineisiin, pystyttävät vaalimainostelineet, tarkastavat taulut ja hävittävät telineissä olleet ja muut kaupungille toimitetut vaalimainokset vaalien tuloksen tultua lainvoimaiseksi.

Työn sujuvuuden takaamiseksi annettavat määräajat esim. mainosten toimittamiseksi kaupungille ovat ehdottomia. Ehdokkaita asettaneille ryhmille lähetetään erikseen ohjeet osallistumisesta vaalien ulkomainontaan.

- Liitteet
- 5 Vaalimainostelineiden uudet sijaintipaikat kartalla
 - 6 Vaalimainostelineiden uudet sijaintipaikat

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Eero Vainio

Kaupunginhallitus päättää, että

1. vaalimainosten pystyttämisestä, kiinnittämisestä, tarkastamisesta, poistamisesta ja hävittämisestä kaupungille aiheutuva kustannus on 8.500 euroa,
2. tämä kustannus jaetaan tasan aina kulloinkin järjestettävissä vaaleissa mainospaikkoja varanneiden ryhmien kesken,
3. kaupunginhallitus tekee päätöksen valtuustokaudella vaalien ulkomainonnasta perittävistä maksuista viimeistään ennen kyseisen valtuustokauden aikana järjestettäviä ensimmäisiä vaaleja.

Päätös

Kristiina Engström ehdotti Jarmo Rosaman kannattamana, että maksua ei määrätä.

Kaupunginhallitus hyväksyi Kristiina Engströmin ehdotuksen yksimielisesti ja päätti, että

1. vaalimainosten pystyttämisestä, kiinnittämisestä, tarkastamisesta, poistamisesta ja hävittämisestä kaupungille aiheutuva kustannus on 8.500 euroa, ja
2. edellä kuvattu palvelu on vaaleissa mainospaikkoja varanneille ryhmille maksuton.

Tiedoksi

Eerik Aalto, Kunnallistekniset palvelut
Mikko Kunttu, Kunnallistekniset palvelut
Keskusvaalilautakunta
Päivi Nieminen, Talouspalvelut
Anne Rantala, Päätöksentekopalvelut

